

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 169/6
Podgorica, 06.03.2018. godine

Na osnovu člana 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16 i 92/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktor Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. Privrednom društvu „Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice, emiteru televizijskog programa „Televizija Vijesti“, izriče se **upozorenje** kao upravno-nadzorna mjera **jer je** tokom dječije emisije „Pčelica“, dana 27. januara i 03. februara 2018. godine, emitovao logotip sponzora, plasman proizvoda i prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije u vidu oglašavanja.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog emitovanja:
 - a. prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije, što je zabranjeno članom 88 Zakona o elektronskim medijima.
 - b. logotipa sponzora odnosno plasmana proizvoda u programu namijenjenom djeci, što je zabranjeno članom 95 odnosno 96 stav 1 Zakona o elektronskim medijima.
3. Nalaže se privrednom društvu „Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice, da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru televizijskog programa „Televizija Vijesti“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
4. Privredno društvo „Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice je dužno da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru televizijskog programa „Televizija Vijesti“ i emisije „Pčelica“, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog rješenja koja glasi:
„Agencija za elektronske medije izrekla je emiteru „Televizija Vijesti“ upozorenje zbog emitovanja u okviru emisije „Pčelica“ prikrivenog oglašavanja dana 27.01. i 03.02.2018. godine i logotipa sponzora odnosno plasmana proizvoda dana 03.02.2018. godine“.
5. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
7. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Redovnim monitoringom emitovanog televizijskog programa „Televizija Vijesti“, privrednog društva „Televizija Vijesti“ d.o.o. Podgorica (u daljem tekstu: emiter), Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) je konstatovala da je u okviru televizijskog programa „Televizija Vijesti“ emitovana dječija emisija „Pčelica“ dana 27. januara i 03. februara 2018. godine.

Dana 27. januara 2018. godine, u terminu od 16:49:18 do 17:43:23 (54 minuta 5 sekundi) sati emitovana je dječija emisija „Pčelica“ i u njoj:

- u 14:49 minutu od početka programskog sadržaja, u donjem dijelu ekrana emitovano je grafičko obavještenje PLESNA ŠKOLA BEAUTY 067/531-423, sa OFF-om sljedeće sadržine: „*Vrijeme je za*

ples. Plesna škola „Beauty“ vrši upis novih polaznika – Disco dance, Street show, Hip-hop, moderni jazz balet, sportska i ritmička gimnastika. Škola za voditelje i TV lica. Pokreni se, uđi u igru i uči od najboljih. Plesna škola „Beauty“, prijave na telefon 067/531-423“.

Tokom emitovanja, na ekranu nije bilo vidljivo grafičko obavještenje da program sadrži komercijalnu AV komunikaciju (plaćeni termin, telepromocija i sl.).

Dana 03. februara 2018. godine, u terminu od 16:47:18 do 17:31:11 (43 minuta 53 sekunde) sati emitovana je dječija emisija „Pčelica“ i u njoj:

- u 20:19 i 21:58 minutu od početka programskog sadržaja, u okviru rubrike „Budi šik“, u donjem desnom uglu ekrana, emitovan je inserter „Kids Land“ u trajanju od sedam sekundi. Napominjemo da je na početku i na kraju emitovanog programskog sadržaja emitovano pisano (SPONZOR EMISIJE) i grafičko obavještenje (logo KIDS LAND – najbolje za najmlađe).
- u 20:24 minutu od početka programskog sadržaja emitovan je plasman proizvoda „Original marines“ tako što su djeca – modeli predstavljali najnovije modele iz kolekcije proljeće – ljeto 2018. godine.
- u 42:23 minutu od početka programskog sadržaja, u donjem dijelu ekrana emitovano je grafičko obavještenje PLESNA ŠKOLA BEAUTY 067/531-423, sa OFF-om sljedeće sadržine: „Vrijeme je za ples. Plesna škola „Beauty“ vrši upis novih polaznika – Disco dance, Street show, Hip-hop, moderni jazz balet, sportska i ritmička gimnastika. Škola za voditelje i TV lica. Pokreni se, uđi u igru i uči od najboljih. Plesna škola „Beauty“, prijave na telefon 067/531-423“. Tokom emitovanja, na ekranu nije bilo vidljivo grafičko obavještenje da program sadrži komercijalnu AV komunikaciju (plaćeni termin, telepromocija i sl.).

Imajući u vidu standarde o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja člana 88 (zabrana emitovanja prikrivenih komercijalnih audiovizuelnih komunikacija) i 96 (plasman proizvoda) Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: Zakon) i Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama (u daljem tekstu: Pravilnik). Po tom osnovu, Sektor za monitoring Agencije je nakon uvida u snimak emitovanih programskih sadržaja emitera sačinio nalaz dana 05.02.2018. godine (akt broj 05-169/1 od 05.02.2018.god.).

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona o elektronskim medijima i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja činjenice da li je emitovanjem spornog sadržaja došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje, Agencija je zatražila od emitera da u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje (akt broj 02-169/2 od 07.02.2018.god.).

Dana 15.02.2018. godine, emiter je dostavio Agenciji pisano izjašnjenje (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-169/4 od 15.02.2018. god.) u kojem se navodi da je „u dječijoj emisiji 'Pčelica' koja je emitovana dana 27.01.2018.godine u terminu od 16:49:18 do 17:43:23 (54 minuta 5 sekundi) i dana 03.02.2018.godine u terminu od 16:47:18 do 17:31:11 (43 minuta 53 sekunde) u potpunosti ispoštovan član 19 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama“.

Emiter ukazuje da „*grafičko obavještenje plesne škole BEAUTY sa brojem telefona i OFF sadržinom iz dječije emisije 'Pčelica' od 27.01.2018. godine,... kao i prilog proizvoda 'Original marines' tako što su djeca - modeli predstavljali najnovije modele iz kolekcije proljeće-ljeto 2018. godine i grafičko obavještenje plesne škole BEAUTY sa brojem telefona i OFF sadržinom iz dječije emisije 'Pčelica' od 03.02.2018.godine predstavljaju obavještenje shodno čl. 89 st. 8 tač. 3 Zakona o elektronskim medijima...*“.

Prema mišljenju emitera, prilikom emitovanja emisije ispoštovan je uslov iz člana 95 Zakona „*što se tiče rubrike 'Budi šik' gdje je u trajanju od 7 sekundi na početku i na kraju emitovanog programskog sadržaja emitovano pisano (SPONZOR EMISIJE) i grafičko obilježje (logo KIDS LAND – najbolje za najmlađe)*“.

Na kraju, emiter navodi da „*prilikom emitovanja emisije 'Pčelica' nije došlo do kršenja zakonskih odredbi, da se Televizija Vijesti d.o.o. trudi da u svemu postupa u okviru važećih zakonskih normi, te ukoliko je tumačenje naslovljene Agencije drugačije u ovom dijelu, to će se društvo Televizija Vijesti d.o.o. Podgorica ubuduće svakako držati uputstava i stavova iste*“.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnih sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda o komercijalnim AVM komunikacijama, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- televizijsko oglašavanje je komercijalna audiovizuelna komunikacija koja podrazumijeva emitovanje bilo kojeg oblika obavještenja, uz određenu naknadu ili radi samopromovisanja, od

strane pravnog ili fizičkog lica, a koje ima za cilj da predstavi i skrene pažnju na određeni proizvod, uslugu, uključujući nepokretnosti, prava, obaveze, odnosno da motiviše potrošače da koriste, odnosno kupe taj proizvod ili uslugu, uz finansijsku naknadu (član 8 stav 14 Zakona);

- prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija je predstavljane riječima ili slikama robe, usluga, imena, zaštitnog znaka ili aktivnosti proizvođača roba ili pružaoca usluga u radijskim i/ili TV programima kada je cilj takvog predstavljanja oglašavanje i moglo bi dovesti javnost u zabludu u vezi sa njegovom prirodom. Takvo se predstavljanje naročito smatra namjernim ako je izvršeno u zamjenu za plaćanje ili za sličnu naknadu (član 8 stav 15 Zakona).
- članom 8 st. 1 tač. 18 Zakona definisano je da je plasman proizvoda komercijalna audio-vizuelna komunikacija koja se sastoji od isticanja unutar programa (uključivanjem ili pominjanjem) nekog proizvoda, usluge ili njihovog trgovinskog znaka, uz određenu finansijsku ili sličnu naknadu;
- članom 85 stav 1 Zakona i članom 13 stav 1 Pravilnika zabranjene su prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije.
- članom 88 Zakona predviđeno je da komercijalna audiovizuelna komunikacija mora biti jasno prepoznatljiva i može biti u obliku: televizijskog i radijskog oglašavanja, telešopinga, sponzorstva i plasmana proizvoda.
- članom 89 st. 8 tač. 3 Zakona je propisano da se ne smatraju, između ostalog, „*besplatno objavljivanje podataka o producentima, organizatorima, sponzorima ili donatorima umjetničkih radova, kulturno-umjetničkih priredbi i dobrotvornih akcija*“;
- članom 95 stav 7 je propisano da nije dopušteno prikazivanje logotipa sponzora tokom dječjih programa.
- članom 96 st. 1 Zakona zabranjen je plasman proizvoda, dok je u stavu 2 posebno naglašeno da plasman proizvoda nije dozvoljen u programima namijenjenim djeci.

Na osnovu uvida u snimke emitovanih sadržaja, može se konstatovati sljedeće:

1. Emisija „Pčelica“ predstavlja programski sadržaj posvećen djeci i u čijoj realizaciji značajnu ulogu imaju djeca (kao voditelji ili gosti), što ga svrstava u dječiji program.
2. Imajući u vidu da su djeca (maloljetnici) ciljna grupa koju je lakše dovesti u zabludu ili podstaći na kupovinu ili iznajmljivanje proizvoda ili usluga, iskorišćavanjem njihovog neiskustva ili lakovjernosti, prilikom proizvodnje i emitovanja dječjih programa i programa posvećenih djeci treba posebno imati u vidu standarde propisane Zakonom i Pravilnikom koji se odnose na zaštitu maloljetnika.
3. Nije osnovano mišljenje emitera da se obavještenje Plesne škole „Beauty“ (o upisu novih članova) može smatrati „*obavještenjem shodno čl. 89 st. 8 tač. 3 Zakona*...“. Jer, ta obavještenja ne predstavljaju „*objavljivanje podataka o producentima, organizatorima, sponzorima ili donatorima umjetničkih radova, kulturno-umjetničkih priredbi i dobrotvornih akcija*“, jer se u ovom slučaju ne radi o tome. Naime, iz samih emisija ili izjašnjenja emitera ne može se zaključiti da je Plesna škola „Beauty“ bilo što od navedenog.
4. Uzimajući u obzir sadržinu analiziranih sadržaja, može se zaključiti da emitovanje grafičkog obavještenja u donjem dijelu ekrana za plesnu školu „Beauty“, u toku emisije „Pčelica“ dana 27.01. i 03.02.2018. godine, predstavlja prikriveno oglašavanje, kao vida komercijalne audiovizuelne komunikacije. Time je emiter prekršio član 85 stav 1 Zakona, kojim su zabranjene prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije.

Postojanje prikrivenog oglašavanja može se sagledati na osnovu nekoliko elemenata, i to:

- da li je kroz opisivanje predstavljen poslovni subjekt i njegovi proizvodi na način da se preporučuje, uz isticanje prednosti ponude, ili se gledaocu obraća kao potencijalnom potrošaču. U grafičkom obavještenju sa OFF-om predstavljena je plesna škola i nastavni sadržaji koje pruža. Emitovano obavještenje sadrži promotivni element, budući da se u njemu navode sadržaji plesne škole, kao i broj telefona škole, preko kojeg se može izvršiti prijava novih članova;
- analizirani programski sadržaj može dovesti u zabludu gledaoca, u pogledu svoje stvarne prirode, odnosno pogodan je da ga uvjeri da je riječ o sadržaju koji nije komercijalne prirode. Takvo dovođenje u zabludu prevashodno je moguće zbog načina na koji sadržaj prezentuje ponudu. Grafičko obavještenje direktno promovise plesnu školu i ima za cilj da predstavi i

skrene pažnju na njene sadržaje, ali nije jasno odvojeno od programskog sadržaja tokom kojeg je emitovano i prepoznatljivo kao oglašni sadržaj;

5. Sponzor emisije KIDS LAND je bio označen na početku i na kraju emitovanog programskog sadržaja pisanim (SPONZOR EMISIJE) i grafičkim obavještenjem (logo KIDS LAND – najbolje za najmlađe). Pored toga, u 20:19 i 21:58 minutu od početka programskog sadržaja, u okviru rubrike „Budi šik“, u donjem desnom uglu ekrana, emitovan je inserter „Kids Land“ u trajanju od sedam sekundi. Na taj način je prekršen član 95 stav 7 kojim je propisano da nije dopušteno prikazivanje logotipa sponzora tokom dječjih programa.
6. Prilog u kome djeca – modeli predstavljaju najnovije modele marke „Original marines“ iz kolekcije proljeće – ljeto 2018. godine (rubrika „Budi šik“), sadrži plasman proizvoda u smislu člana 8 st. 1 tač. 18 Zakona. Na ovaj način emiter je prekršio član 96 st. 1 Zakona, kojim je zabranjen plasman proizvoda i posebno naglašeno da plasman proizvoda nije dozvoljen u programima namijenjenim djeci.

Može se zaključiti da je emitovanjem predmetnih sadržaja emiter prekršio standarde o komercijalnim AVN komunikacijama u dijelu zabrane prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije, kao i uključivanja plasmana proizvoda i prikazivanja logotipa sponzora tokom dječjih programa.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-19 od 21.07.2011. godine emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da emiter objavljivanjem programskog sadržaja prekršio član 88, 95 i 96 stav 1 Zakona.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „Televizija Vijesti“ sa standardima definisanim u Zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Privrednom društvu „Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Privredno društvo „Televizija Vijesti“ d.o.o.
- Arhiva

DIREKTOR
Abaz Beli Džafić

